

Nr 369

Ráđđehusa ása hus**eanadoallofitnodatbargiid luohpandoarjaga birra addojuvvon ása husa rievdadeamis**

Addojuvvon njukčamánu 30 beaivve 2000

Ráđđehusa mearrádusa mielde, mii lea dahkkojuvvon Eana- ja meahccedoalloministeriija árvalusa vuodul

gomihuvvojit eanadoallofitnodatbargiid luohpandoarjaga birra juovlamánu 31. beaivve 1994 addojuvvon ása husa (1583/1994) 3, 3 a—3 g ja 10 §, 12 §:a 2 momeanta ja 13, 16, 16 a—16 c ja 20 §,

dakkárin go dain leat 3, 3 f ja 3 g § ása husas 327/1998, 3 a, 3 c—3 e ja 13 § ása husas 231/1996, 3 b § ása husas 923/1997 ja 16 a—16 c § ása husas 150/1995,

rievdaduvvojit 1, 2, 5—9, 11, 15, 17—19, 22 ja 24 § ja 30 §:a 2 momeanta,

dakkárin go dain lea 1 § ovdalis máinnašuvvon ása husain 231/1996 ja 327/1998 ja 2 § daddjojuvvon ása husas 231/1996; ja

lasihuvvo 30 §:ii odđa 5 momeanta.

1 §

Dán ása husas oaivvilduvvo

1) luohpandoarjjalágain eanadoallofitnodatbargiid luohpandoarjaga birra addojuvvon láhka (1293/1994); ja

2) ealáhatlágádusain eanadoallofitnodatbargiid ealáhatlágas (467/1969) oaivvilduvvon eanadoallofitnodatbargiid ealáhatlágádus.

2 §

Luohpandoarjjalága 2 §:a 1 momeantta 3 čuooggás oaivvilduvvon eanadoallun gehččojuvvo:

- 1) bealdogilvin;
- 2) šibitdoallu ja eará ealliid doallu;
- 3) šaddovistebuvttadus, ruonasšaddadeapmi, murjjiid ja eatnanšattuid šaddadeapmi ja eará šaddogárdešaddadeapmi;
- 4) guolledoallu;
- 5) miedašeatnedoallu;
- 6) boazodoallu;
- 7) ámmátlágan meahccebivdu;
- 8) ámmátlágan murjen ja guobbariid čoaggin; ja
- 9) eará dáid sullasaš ealliid doallan, bierggu ja ealliin fidnejuvvon eará buktagiid sihke gortni ja eará ealli šattuid buvttadus ja Eurohpa Ovtastumi vuoddudansoahpamuša čuvvosis I oaivvilduvvon eará buktagiid buvttadusdoaimma.

5 §

Luohpanvuloš eanadállui gehččojuvvojit gullat maiddá das eret láigohuvvon bealdeoatnamat, jos daid ii daid sajádaga vuodul dahje juoga eará vástideaddji siva dihte sáhte doallat sierra luohpanvuoláš eanadálus.

Eanadállu gehččojuvvo leat dan gielddas, man rájiid siste dálodoalloguovddáš lea.

6 §

Go guorahallojuvvo luohpadeamioažžu ámmátlaš dohkálašvuohta luohpandoarjjalága 9 §:s oaivvilduvvon dáhpáhusain, de váldojuvvo vuhtii sihke skuvlema ja beaivválaš bargohárjánín bokte skáhppojuvvon ámmátdáidu. Doarvái buorin ámmátdáidun adnojuvvo uhcimustá nuppi dási ámmátlaš luondduriggodatsuorggi skuvlen dahje juoga eará vástideaddji skuvlen. Jos luohpadeamioažžus ii leat daddjojuvvon skuvlen, de sus gáibiduvvo uhcimustá golmma jagi bargohárjánín eanadoaluin bargamis ja uhcimustá 20 oahppavahku skuvlen suorggis, mii lea, go váldá vuhtii dálu ja dahje boazodoallofitnodaga doaimma, vuogas ja mas galgá leat uhcimustá 10 oahppavahku guhkkosaš ekonomalaš skuvlen. Skuvlengáibádusa deavdima sáhtá čájehit

maiddái oahppasoahpamušskuvlemiin dahje čájehandutkosiiin.

Jos luohpadeamioažžu ii deavdde 1 momeanttas oaivvilduvvon ámmátdáidogaibádusa, de son galgá guhkimustá luohpanbottu čuoovvovaš guovtte kaleanddarjagi sisa skáhppot doarvái buori ámmátdáiddu. Čilgehusa ámmátdáidoeavttu ollašuvvamis galgá doaimmahit ealáhatlágádussii malimustá guovtte mánu sisa mearreáiggi nohkamis.

Bargohárjánupmin lohkkoujvvo eanadoaluin bargan alccesis dahje oktasaš ávkki ovdii, bearašlahttun dahje eanadoallobargin.

7 §

Luohpandoarjjalága 9 §:a 1 momeantta 3 čuoggás oaivvilduvvon luohpadeamioažžu bissovašlundosažžan árvoštallojuvvon sisaboadet eará go eanadállodoalus ja dálus jodihuvvon eanadállodoalu lassedoaimmas eai oaččo mannat badjel 35 000 euro jagis. Dalle eará sisaboahutn gehččoujvvojit luohpadeamioažžu sisaboadet eará dienasbarggus go dálonguovloaláhhusaid ruhtadanlága (329/1999) 3 §:a 1 momeantta 2—4 čuoggás oaivvilduvvon ealáhusain dahje ámmáhiin bargamis.

Árvoštallan sisaboadeuid mearis ja daid bissovašlundosašvuodas dahkkoujvvo luohpandoarjaga juolludettiin. Vulgojuvvo das ahte vuoddun váldoujvvojit luohpadeamioaddu vearuvuloš sisaboadet guovtte maŋimuš kaleanddarjagis. Dasa lassin árvoštallamis váldoujvvo vuhtii luohpadeamioažžu ovdanbuktin čilgehus sisaboadeuid nuppástusain ja sisaboadeuid bissovašlundosašvuodas.

8 §

Luohpandoarjjalága 9 §:a 1 momeantta 4 čuoggás oaivvilduvvon eanadálu ekonomalaš eallindohkálašvuoda čájehtiin galgá váldit erenoamádit vuhtii dálu doaimma gánnáheami, jotkkolašvuoda, fitnodaga ekonomalaš dili ja máksinnávccaid ja buktagiid ja bálvalusaid márkanastinvejolašvuodaid.

Eanadállu adnojuvvo ekonomalaččat eallindohkálašžan, jos luohpadanjagi vida čuoovvovaš kaleanddarjagi várás dahkkoujvvon árvoštallamiin sáhtá čájeht ahte eanadálu fitnodatdoaimma sisaboadet guđege jage leat uhcimustá 9 000 euro. Dalle eanadálu fitnodatdoaimma sisaboadeiguin oaivvilduvvojit eanadoallodietnasat, fitnodatdietnasat luohpadeamioažžu jodihan eanadálu lassedoaimmas ja vuovdedoallodietnasat, maid vuoddun adnojuvvojit vuovddi bistevaš

čuohppanmeari vástideaddji sisaboadet. Eanadoallodietnasat rehkenastoujvvojit nu, ahte geahpeduvvojit eanadállodoalu sisaboadeuin eanadollui čuoheci nuppástuvvi ja fásta golut, árvogeahpádusat ja velggiid reanttut. Fitnodatdietnasat eanadálu lassedoaimmas rehkenastoujvvojit seamma vuogi mielde go eanadoallodietnasat. Eanadollui čuoheci árvogeahpádusaid mearrin adnojuvvo goittot álo uhcimustá 3 000 euro jagis.

Ekonomalaš eallindohkálašvuoda čájeheami várás galgá luohpadeamioažžu ovdanbuktit čilgehusa 1 ja 2 momeanttas oaivvilduvvon áššiin. Ovdalis 2 momeanttas oaivvilduvvon árvoštallama galgá dahkat luohpandoarjaga ohcama ovddit guovtte kaleanddarjagi ruhtadoallodieđuid dahje eará luohtehahti čilgehusa vuodul. Jos luohpadeamioažžu rievdata dálu buvttadussuorggi dahje álgá dálu eallindohkálašvuhtii váikkuheadđji eará doaimmaide, de árvoštallan dahkkoujvvo juoga eará luohtehahti čilgehusa vuodul. Áššegirjjit, main árvoštallama guovddáš vuolggadieđut bohtet ovdan, galget laktojuvvot árvoštallamii čuoovusin.

Jos eanadállu ii luohpama áigge deavdde ekonomalaš eallindohkálašvuoda gaibádusaid, de luohpadeamioažžu galgá ovdanbuktit doaimbajibuid, maiguin ekonomalaš eallindohkálašvuodta sáhtá juksat malimustá luohpanbottu čuoovvovaš golmma jagi áigge, ja 2 momeanttas oaivvilduvvon árvoštallama, mii lea dahkkoujvvon plánejuvvon doaimbajibuid vuodul. Čilgehusa daddjoujvvon doaimbajibuid ollašuhttimis galgá doaimmahit ealáhatlágádussii malimustá guovtte mánu sisa mearreáiggi nohkamis.

9 §

Luohpandoarjjaloana 9 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon gaibádusa eaktun lea ahte eanadállu deavdá, mii ealliid buorredili, hygienii- ja ja birra birra EO:a láhkamearrádusain mearriduvvo. Dasa lassin luohpadeamioažžu galgá čuoovvut, mii riikka dásis ovdalis máinnašuvvon áššiid birra lea mearriduvvon dahje maid Eana- ja meahccedoalloministeriija, go lea vuos birasgaibádusaid hárrái gullan Birasministeriija, lea áššáigullevaš lágaid vuodul sierra mearridan. Eana- ja meahccedoalloministeriija galgá doallat luohpadeamioažžuid oažžunláhkai logahallama dain njuolggadusain ja mearrádusain, maid dákkobokte galgá čuoovvut. Luohpandoarjaga ii oaččo juolludit, jos ohcama dieđuid vuodul sáhtá árvoštallat dahje muđui lea jáhkkinimis ahte ovdalis máinnašuvvon gaibádusat eai čuvvojuvvo.

Jos eanadállu ii luohpama áigge deavdde birra-

sii, hygienijai ja ealliid buorredillái guoski uhci-musgáibádusaid, de luohpadeamioažžu galgá ov-danbuktit doaibmabijuid, maiguin ovdalis oai-vvilduvvon uhci-musgáibádusat ollašuvvet malimustá luohpanbottu čuovvovaš golmma jagi áigge. Jos jearaldat lea goittot ealliidsuodjalanlága (247/1996) dahje dan vuodul addojuvvon njuolg-gadusaid dahje mearrádusaid čuovvumis, de me-arreáiggi sáhtttá addit dušše daddjojuvvon láhkaá-saheami mearrádusaid mielde. Čilgehusa eavttuid ollašuvvamis galgá doaimmahit ealahatlagádussii manimustá guovtte mánu sisa mearreáiggi nohkamis.

11 §

Luohpandoarjjalága 9 §:a 2 momeanttas oai-vvilduvvon boazologu uhci-mus sturrodahkan, mii buolvadatmolsunluohpadeami geažil luohpa-deamioažžui galgá šaddat, adnojuvvojit 80 bohco.

15 §

Luohpandoarjjalága 16 a §:s oai-vvilduvvon bohccot, mat báhcet luohppi ja su guoimmi iežas geavahussii, sáhttet leat oktiibuot eanemustá golbma.

17 §

Luohpandoarjja ohccojuvvo ja luohpandoar-jjalága 9—10 §:s oai-vvilduvvon čatnaseamit ad-dojuvvojit ealahatlagádusa dohkkehan skoviin. Ohcamii galgá čatnasemiid lassin laktit luohpa-dangirjji árvalusa dahje ovdasoahpamuša, čilge-husa luohpanvuloš dálu oamastanvuoigatvuodas ja viidodagas, 6 §:s oai-vvilduvvon čilgehusa luohpa-deamioažžu ámmátdáiddus, 7 §:s oai-vvilduvvon čilgehusa luohpadeamioažžu sisaboaduin, 8 §:s oai-vvilduvvon čilgehusa dálu ekonomalaš eallindohkálašvuodas, 9 §:s oai-vvilduvvon čilge-husa birrasii, hygienijai ja ealliid buorredillái guoski gáibádusaid čuovvumis ja dasa lassin eará dárbbaslaš čilgehusaid, maid ealahatlagádus gáibida ohcama čoavdima várás.

Luohpandoarjjaohcama ja luohpandoarjjalága 9—10 §:s oai-vvilduvvon čatnaseamiid galgá doaimmahit dan gieldda dálonguovloeiseváldái dahje dan bargofápmo- ja ealahusguovddázii, man doaibmaguovllu siste eanadállu lea, dahje ealahat-lágádussii dahje dan fápmudan áššealbmái.

Jos ohcan lea doaimmahuvvon bargofápmo- ja ealahusguovddázii dahje ealahatlagádussii dahje dan áššealbmái, de ohcama galgá farggamusat sirdit áššáigullelaš gieldda dálonguovloealahuseise-váldái. Gieldda dálonguovloealahuseiseváldi gal-

gá doaimmahit ohcanáššegirjjiid oktan árvalusai-guin luohpandoarjaga oažžuneavttuid birra ealahatlagádussii.

18 §

Luohpandoarjjaohcan gehččojuvvo dahkkoju-vvon dan beaivve, goas dat lea addojuvvon dahje poastta mielde boahťan 17 §:a 2 momeanttas oai-vvilduvvon ohcama vuostaiváldái.

Jos luohpandoarjaga ohcci ii sutnje mearridu-vvon govttolaš áiggi sisa doaimmat ohcama čoav-dima várás dárbbaslaš lassečilgehusa, man gieldda dálonguovloealahuseiseváldi, bargofápmo- ja ealahusguovddáš dahje ealahatlagádus lea bivdán, de gehččojuvvo ohcan dahkkojuvvon easkka dal-le, go čilgehus lea doaimmahuvvon dasa, mii dan lea bivdán.

19 §

Ealahatlagádus galgá čoavdit luohpandoarjja-ohcama farggamusat, go lea fidnen dárbbaslaš ár-valusaid ja čilgehusaid.

Mearrádus galgá sáddejuvvot áššeopmahažžii poastta mielde su almmuhan čujuhusain dahje doaimmahuvvot sutnje duođaštahtti láhkai diehtun. Mearrádusa birra galgá addojuvvot diehtu bar-gofápmo- ja ealahusguovddázii ja gieldda dálon-guovloealahuseiseváldái. Dasa lassin mearrádusa birra galgá addojuvvot diehtu Bálgosiid ovtastussii dalle, go luohppin lea boazodoalli.

Go ealahatlagádus addá mearrádusa luohpan-doarjaga álgimis, de dat galgá doaimmahit maiddái luohpandoarjjalága 9 ja 10 §:s oai-vvilduvvon luohpadeamioažžui čatnasemiid deavdima várás dieđu das, man guhká luohppái máksojuvvo luohpandoarjja. Jos luohpandoarjaga máksin bissovaččat nohká ovdalgo lei almmuhuvvon, de ealahatlagádus galgá almmuhit áššis luohpa-deamioažžui.

22 §

Luohpandoarjaga oažžu lea geatnegas almmu-hit ealahatlagádussii

1) das, ahte sutnje lea juolluduvvon luohpan-doarjjalága 23 §:s oai-vvilduvvon ealahat dahje bargiid ealahatlagá (395/1961) 8 §:a 1 momeanttas oai-vvilduvvon ovdu;

2) jos lea álgán dienasbargui, mas dine uhci-mustá luohpandoarjjalága 25 §:a 1 momeanttas oai-vvilduvvon ruhtameari veardde dahje jos die-nasbarggus boahťti bálkádietnasat leat badjánan uhci-mustá daddjojuvvon ruhtameari sturrosažžan;

3) jos bargobijus ja dilálašvuodát leat rievdan eanadálus nu, ahte oaiveáššálaš ovddasvástádusa

eanadoaluin bargamis galgá geahččat sirdašuvvan doarjjaoažžui nugo luohpandoarjjalága 25 §:a 2 momeanttas lea oaivvilduvvon;

4) jos lea bargagoahtán gávppálaš eanadoaluin dahje vuovdedoaluin, mii manná luohpandoarjjalága 7 §:a 1 momeantta vuostá; ja

5) jos bearašgaskavuodat leat rievdan, mii luohpandoarjjalága 19 §:a 1 momeantta mielde váikkuha luohpandoarjaga mearrái.

24 §

Ealáhatlágádus, bargofápmo- ja ealahusguovddáš ja gielda dálonguovloalahuseiseváldi sáhttet dárbbu mielde gáibidit luohpandoarjaga oažžus čilgehusa das, ahte son ainge deavdá luohpandoarjaga oažžuneavttuid. Jos doarjjaoažžu ii leat doaimmahan daddjojuvvon čilgehusa sutnje mearriduvvon govtolaš áiggi sisa, de ealáhatlágádus sáhttá mearridit ahte luohpandoarjaga máksin gaskkalduhttojuvvo, dassáigo čilgehus lea doaimmahuvvon.

30 §

Ovdamáksu máksojuvvo 12 seamma stuorra mánnosaš earrin. Go ovdamáksu dárkkistuvvo 1 momeantta mielde, de juhkkajuovvo vássán áigái čuohcci bajádus dahje geahpádus dássalagaid daidda ovdamáksoeriide, mat leat vel báhcán. Ovdamáksu galgá leat ealáhatlágádusa geavahas guđege mánu vuosttas dakkár árgabeaivve, goas Leonia Pankki Oy bajásmerke mávssuid máksohtinkonttuide.

Ovdamávssu sáhttá nannet maiddá sierra daidda goluide, mat bohtet luohpandoarjjalága 1 §:a 1

Helssegis njukčamánu 30 beaivve 2000

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon vuogádagas ja daddjojuvvon momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon vuogádagas.

Dat ahte goas dát ásahus boahtá fápmui mearriduvvo sierra ásahusain.

Dát ásahus guoskaduvvo, jos luohpan lea dāhpāhuvvan ođđajagimánu 1. beaivve 2000 dahje das maŋŋá, goittot maŋimustá juovlamánu 31. beaivve 2002. Luohpandoarjaga juolludaneaktun goittot lea ahte doarjja lea daddjojuvvon jagiid áigge ohccojuvvon ovdalگو luohpan lea dāhpāhuvvan.

Luohpamiidda, mat leat dāhpāhuvvan ođđajagimánu 1. beaivve 1995 dahje das maŋŋá, goittot maŋimustá juovlamánu 31. beaivve 1999, guoskaduvvojit dán ásahusa fápmui boadedettiin dalá njuolggadusat. Dalle eanadoalu birasdoarjja-programma mieldásaš vuodđodoarjaga eavttuiguin oaivvilduvvojit dálonguovllu ovddidanplána mieldásaš birasdoarjaga vástideaddji eavttut nugo dálonguovloalahusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvo, goittot nu, ahte čatnaseami addima áigge fámus leamaš eanet geatnegahtti ođđa eavttut eai guoskka dákkár luohpadeamioažžui.

Eana- ja meahccedoalloministeriija nanne mánotbaji sisa dán ásahusa fápmuiboahtimis 30 §:a 5 momeanttas oaivvilduvvon ovdamávssu meari jahkái 2000 daid goluid várás, mat bohtet luohpandoarjjalága 1 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon vuogádagas. Seamma mearreáiggi sisa Eana- ja meahccedoalloministeriija maiddá máksá ealáhatlágádussii ovdamáksoeriid ovdamávssu nannema ovddit kaleandarmánuid ovdas 2000:s.

Boarrásit ráđdehusčálli Katriina Pessa